

Gubbigt. Kampanjandet i samband med presidentvalet
zsätter sin prägel på Kabul. Av de elva presidentkandidat-
erna är samtliga män.

Så jobbar SAK med demokratiutveckling

SAK anser att fattigdom beror på ett upprepat förnekande av mänskliga rättigheter. För att människor ska få möjlighet att påverka sin egen framtid måste makt-, kunskaps- och resursfördelningen förändras. Därför arbetar SAK med demokratiutveckling med mänskliga rättigheter som utgångspunkt.

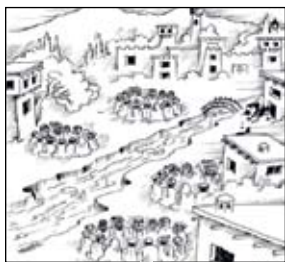
Vad ska man med demokrati till om man lever i fattigdom? Är det inte viktigare att ha tillgång till el, rent vatten och hälsovård först? Att människors primära behov är tillgodosedda är en del av biståndets viktiga arbete, men det är inte tillräckligt om man vill åstadkomma en hållbar och långsiktig förändring. SAK tillämpar Hjälp till Självhjälp. Det innebär att människor inte ska bli beroende av kortsiktiga insatser utan att de ska utvecklas till självständiga individer som av egen kraft kan påverka sin egen framtid. SAKs roll är att underlätta det arbetet. Det innebär att stödja människor att definiera sin egen vision om framtiden, sätta egna mål, utveckla och genomföra projekt tillsammans med ett lokalt ägandeskap. Så här går det till.

Carla da Costa Bengtsson

Fas 1

1 SAK kontaktar ett befintligt byråd (shuras, som traditionellt sitter på informell makt på obestämd tid) för att diskutera vad det innebär att lämna det gamla systemet med traditionella byråd och införa ett officiellt utvecklingsråd; med demokratisk representation och med ansvar för byns utveckling och framsteg. Tillsammans bjuder SAK och byrådet in alla invånare i byn till ett möte.

2 Små gruppmöten. Varje grupp upprättar en byprofil som innehåller en lista på alla i byn och även deras inkomstkällor. Hur många landägare, jordbrukare, lärare, änkor, missbrukare, religiösa ledare etc. finns det? Detta för att få en bra överblick över invånarnas behov och för att kunna bjuda in alla till nästa möte.

Fas 3

6 En föreningsbank bildas, som tar emot frivilliga bidrag från byns invånare. Pengarna ska gå till deras gemensamma utvecklingsprojekt. Grupperna tar fram förslag på vad de vill göra.

7 Presentation av utvecklingsplan i storgruppsmöte. Eventuellt måste förslaget göras om beroende på vilka diskussioner som uppstår. De fastställer vilka förslag som bör prioriteras först, t.ex. bygga en skola och sedan en hälsoklinik om det finns pengar över.

Fas 2

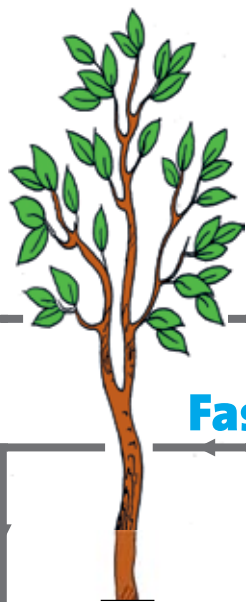

3 Stormöte. Målet är att minst 60% av alla över 18 år ska närvara. Upp till 200 familjer kan delta från närliggande byar. En by består ofta av flera olika grupperingar (eller stammar). Alla familjer får en tydlig grupptillhörighet och en representant för varje grupp väljs. En valberedning utses.

5 Ansvarsfördelningen inom utvecklingsrådet blir officiell i byn. Eftersom att män generellt sitter på informell makt arbetar SAK aktivt för att stärka kvinnors röst i lokala samhällen på landsbygden. Kvinnors representation är ett krav för att få stöd från SAK. Till en början är deras delaktighet ofta symbolisk och ofta har män och kvinnor separata möten. Vissa råd väljer dock att själva införa möten i blandad grupp.

4 Representanter för ett utvecklingsråd, sju män och sju kvinnor, väljs ut. De gör sedan en egen ansvarsfördelning mellan sig. För att få stöd från SAK krävs en jämställd ansvarsfördelning; om en man blir ordförande måste en kvinna bli vice ordförande. Representationen gäller i tre år.

8 Volontärer börjar med de mindre utvecklingsprojekten som går att genomföra direkt och som inte kostar allt för mycket pengar, t.ex. rensa en vattenkanal eller renovera moskén.

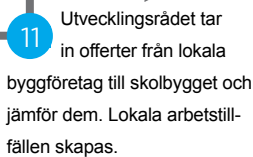
Fas 4

9 Utvecklingsrådet får reda på hur stor budget de kan få tillgång till om deras förslag godkänns och de kan börja planera utförandet av projektet i detalj. En andel av budgeten är öronmärkt för kvinnors projekt (t.ex. ett matvävningskooperativ). Budgetens storlek beror på folkmängden (40 000 dollar är ett basbelopp beräknat på 200 familjer).

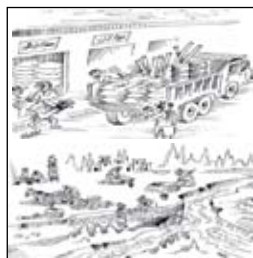
10 Förslaget på utvecklingsplanen godkänns.

11 Utvecklingsrådet tar in offerter från lokala byggföretag till skolbygget och jämför dem. Lokala arbetstillfällena skapas.

12 Senast efter åtta veckor kommer det slutgiltiga beslutet från ministeriet för landsbygdsutveckling att de har beviljat utvecklingsrådets ansökan.

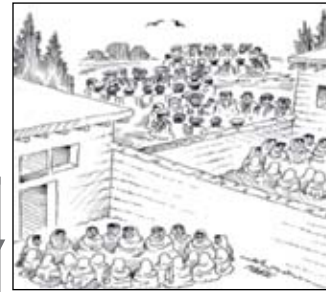

Fas 5

13 Praktiskt genomförande. Utvecklingsrådet skriver avtal med det lokala byggföretaget. SAKs ingenjörer ger råd och kommer med synpunkter. Nu kan bygget av en skola börja!

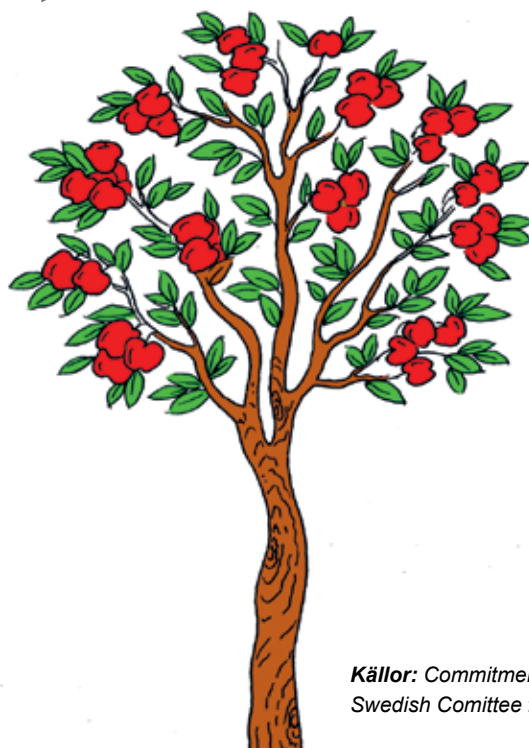
14 Ceremoni – Projektet är genomfört! Dags för en slutlig utvärdering. Vilka var lärdomarna?

15 Revidera framtida planer. Sedan börjar de från punkt 13 igen, eftersom de redan har en utvecklingsplan och budget.

SAKs utvecklingsråd

Målet är att hinna med steg 1-15 inom tre år. 10 procent av SAKs 800 utvecklingsråd i provinserna Balkh, Wardak och Samangan lyckades inte att genomföra alla punkterna i tid. Anledningen är sociala konflikter och bristande säkerhet. I dessa fall är det även en ökad risk för kvinnor att vara delaktiga. ■

Fakta | Jämställdhet

SAK jobbar för ett långsiktigt mål om ett jämställt Afghanistan. Det är en självklar kamp för kvinnors rättigheter och för en samhällsutveckling som alla mår bra av. Om kvinnor hindras från att delta i demokratiska processer riskeras deras säregna perspektiv att utelämnas från resultatet. Jämställdhet som metod måste därför betraktas som ett kompletterande av mäns och kvinnors erfarenheter och inte som konkurrerande.

Källor: Commitment for change, Strategic plan 2014-2017, Swedish Committee for Afghanistan och SCA Annual Report 2013.